

สมาคมชาวนาไทย

สุวรรณ คธาวิฐ

The Thai Rice Farmers' Association

The Thai Rice Growers' Association was established in September 2000, to provide farmers an opportunity to participate in the Government's decision making process related to rice. It also provides information to its members on the systematic and cost-effective rice farming, marketing trends and potential markets for Thai rice, rice varieties that suit market demands, and ways to improve the soil condition in rice fields and reduce the use of chemical pesticides and fertilizers.

The Association's headquarter is located in the province of Supanburi, one of the major rice-growing areas of the country. The Association currently has about 1,000 members coming from 34 provinces.

สุวรรณ คธาวิฐ
นายกสมาคมชาวนาไทย

Mr. Suwan Khathawut
President, Thai Farmers' Association

ความเป็นมา

เหตุการณ์ชุมนุมเรียกร้องของชาวนาจังหวัดต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำเมื่อช่วงต้นปี 2543 ตลอดจนการแสดงความไม่พอใจการแก้ปัญหาของรัฐบาลด้านการแทรกแซงราคาข้าวตามมติของคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) โดยเฉพาะการดำเนินงานเกี่ยวกับการ

รับจำนำข้าว ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเห็นว่า การที่ชาวนารวมกลุ่มกันออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นั้นเพราะชาวนาเดือดร้อน น่าจะเป็นบทเรียนสำหรับทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนว่า ในการแก้ไขปัญหาควรมีองค์การตัวแทนของชาวนาเข้ามาช่วยด้วย โดยเฉพาะในคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) ที่ไม่เคยมีผู้แทนชาวนาที่แท้จริงเข้ามาร่วมเป็นกรรมการให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา ราคาข้าว จึงควรสนับสนุนให้มีสมาคมชาวนาขึ้นเป็นองค์กรตัวแทนชาวนาเพื่อเสนอปัญหาความเดือดร้อนของชาวนาแก่รัฐบาลโดยตรง ทั้งนี้รวมถึงให้มีสมาคมผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญๆ อื่นๆ ด้วย

ปลายเดือนพฤษภาคม 2543 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายสุทธิพร จิระพันธุ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดประชุมหารือกับผู้แทนส่วนราชการของกระทรวงเกษตรฯ ซึ่งประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ พิจารณา

กรรมการสมาคมชาวนาไทยร่วมเดินทางพร้อมกับ นายประจวบ ไทยสาส์น สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศและสมาคมโรงสีข้าวไทยไปศึกษาแปลงสาธิตพันธุ์ข้าวซูเปอร์ไรซ์ (Super Rice) ที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545

หาแนวทางการสนับสนุนให้มีสมาคมผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โดยเริ่มที่สมาคมชาวนาก่อน ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้นายสุขสันต์ มุกดาสนิท หัวหน้ากลุ่มงานเกษตรกร ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้ร่างแนวทางการจัดตั้งสมาคมดังกล่าวขึ้น

วันที่ 7 มิถุนายน 2543 คณะกรรมการการเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าข้าวอย่างถาวรและลงความเห็นว่าจะพิจารณาศึกษาหาแนวทางการจัดตั้ง “สมาคมชาวนา” ขึ้น เพื่อให้ชาวนามีองค์กรที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว

วันที่ 14 มิถุนายน 2543 คณะกรรมการการเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร โดยนายตรีพล เจาะจิตต์ ประธาน 2543 คณะกรรมการการเศรษฐกิจ จัดประชุมหารือแนวทางร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายสุทธิพร จีระพันธุ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้นำชาวบ้านบางคน อาทิ นายทองดี นิคงรัมย์ นายปรารมภ์ บัวสำลี ซึ่งเข้าร่วมประชุมที่รัฐสภา

ผลปรากฏว่าทุกฝ่ายมีมติเห็นชอบเรื่องการจัดตั้ง “สมาคมชาวนา” โดยยึดตามแนวทาง ที่นายสุทธิพร จีระพันธุ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และมีมติให้จัดประชุมอีกครั้งโดยเลือกผู้นำชาวนาที่เป็นชาวนาแท้จริงและ

ยังทำนาอยู่เข้าร่วมประชุมด้วยประมาณ 15 คน เพื่อให้การจัดตั้งสมาคมเป็นไปโดยความสมัครใจและความต้องการของชาวนาจริงๆ

วันที่ 5 กรกฎาคม 2543 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และคณะกรรมการการเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร จัดประชุมร่วมที่ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของกระทรวงเกษตรฯ อาทิ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ และผู้นำชาวนาประมาณ 20 คน จากทุกภาคเข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมมีมติโดยสรุปดังนี้

1. ผู้นำชาวนามีมติเอกฉันท์เห็นด้วยในการจัดตั้งสมาคมชาวนา
  2. การจัดตั้งสมาคมชาวนาให้จดทะเบียนสมาคมตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า
  3. ให้ใช้ชื่อสมาคมว่า “สมาคมชาวนาไทย” และชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Rice Growers’ Association”
  4. ประเภทวิสาหกิจของสมาคมคือ ทำนา ค้าข้าว และผลิตภัณฑ์ข้าว
  5. สมาชิกสามัญต้องเป็นชาวนา กลุ่มเกษตรกรทำนาและสหกรณ์การเกษตรที่ประกอบวิสาหกิจตามข้อ 4.
  6. สมาชิกสามัญต้องเสียค่าลงทะเบียนแรกเข้าคนละ 50 บาท (ปัจจุบัน คนละ 150 บาท) และค่าบำรุงสมาคมประจำปี คนละ 100 บาท
  7. สำนักงานชั่วคราวของสมาคมตั้งอยู่ที่กรมส่งเสริมการเกษตร (ตามมติผู้นำชาวนา) (ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ศูนย์สมาคมชาวนาไทยภาคกลาง จังหวัดสุพรรณบุรี เลขที่ 19 หมู่ 4 ต.ดอนโพธิ์ทอง อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี)
  8. มอบให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และมอบหมายให้นายสุขสันต์ มุกดาสนิท หัวหน้ากลุ่มงานเกษตรกร ทำหน้าที่เลขานุการชั่วคราวเพื่อประสานงานการจัดตั้งและดำเนินงานของสมาคม
  9. จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมในระยะแรกของการจัดตั้ง จากกรมส่งเสริมการเกษตร
- วันที่ 25 กันยายน 2543 ผู้นำชาวนาคือ นายสุวรรณ ครอบ (สุพรรณบุรี) นายอิมรอน ชำสุริย์ (ฉะเชิงเทรา) และ นายเผด็จ ลิ้มอุทัยตระกูล (บุรีรัมย์) รวม 3 คน ได้ทำหน้าที่

ผู้ก่อการยื่นจดทะเบียนก่อตั้ง สมาคมชวานาไทย ต่อนายทะเบียนการค้า (อธิบดีกรมการค้าภายใน) และได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นสมาคมตามกฎหมาย

วัตถุประสงค์

1. จัดให้มีการทำอย่างเป็นระบบ
2. หาวิธีการทำนา เพื่อลดต้นทุนการผลิต
3. หาตลาดและทิศทางการขาย เพื่อให้คุ้มกับการลงทุน
4. หาพันธุ์ข้าวที่ตลาดต้องการและนำมาบริโภคเองได้
5. หาวิธีการปรับสภาพพื้นดินและลดการใช้สารเคมี

ความก้าวหน้า

1. หลังจากที่สมาคมชวานาไทยได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นสมาคมการค้า ตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509 เมื่อ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2543 แล้ว กรรมการ (ผู้ริเริ่มก่อการ) ได้จัดประชุมใหญ่ครั้งแรกเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมตามข้อบังคับเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2543 ณ สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีสมาชิกสามัญรุ่นแรกเข้าร่วมประชุม 54 คนจากจำนวนทั้งหมด 69 คน และได้ที่ประชุมได้มีมติเลือกกรรมการจำนวน 21 คน (ข้อบังคับระบุให้มีกรรมการได้จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คนและไม่เกิน 25 คน) ในที่ประชุมดังกล่าวมีผู้แทนสำนักนายทะเบียนสมาคมการค้าเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้คำแนะนำการเลือกกรรมการ

2. กรรมการสมาคมที่ได้รับการเลือกตั้ง ได้จัดการประชุมครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2544 ได้พิจารณาแต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งต่างๆ ที่ระบุไว้ในข้อบังคับและมอบหมายให้กรรมการที่เหลืรับผิดชอบกิจการของสมาคมในแต่ละภาคและทำหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในสมาคมอันประกอบด้วย ฝ่ายการศึกษา พัฒนาและเผยแพร่ ฝ่ายผลิตฝ่ายตลาด

ที่ประชุมมีมติให้ทำหนังสือเชิญบุคคลเป็นที่ปรึกษาสมาคม ประกอบด้วย นายสุทธิพร จิระพันธุ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายยุกติ สาริกะภูติ อดีตปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และนายสุขสันต์ มุกดาสนิท หัวหน้ากลุ่มงานเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร

3. ปัจจุบันสมาคมชวานาไทยมีสมาชิก ประมาณ 1,000 คน จาก 34 จังหวัด

3. ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2545 ของสมาคมชวานาไทย เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2546 ณ ศาลาประชาคม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่ประชุมได้เลือกบุคคลขึ้นทำหน้าที่คณะกรรมการจำนวน 25 คน

รายชื่อกรรมการสมาคมชวานาไทย (วาระ 2 ปี)

1. นายสุวรณ คุราวุธ	นายกสมาคม
2. นายโนรี ศรีสมุทรภาค	อุปนายก
3. นายธีรเทพ ทองสถิตย์	อุปนายก
4. นายประสิทธิ์ บุญเฉย	เลขาธิการ
5. นายชาญยุทธ ตรีศัพท์	รองเลขาธิการ
6. นายวิเชียร พวงลำเจียก	เหรัญญิก
7. นายบุญธรรม ขอพึง	ผู้ช่วยเหรัญญิก
8. นายรังสรรค์ กาลูสงค์	ประชาสัมพันธ์
9. นายวันชัย มณีโชติ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
10. นายประยุทธ มากระจัน	ปฏิคม
11. นายประลอง ภิรมณ์อยู่	ผู้ช่วยปฏิคม
12. นายบุญชู บุญส่ง	กรรมการ
13. นายวิชัย ขิตยวงษ์	กรรมการ
14. นายแสวง จุ้ยน้อย	กรรมการ
15. นายปราโมทย์ เจริญศิลป์	กรรมการ
16. นายสมศักดิ์ ฤกษ์อนันต์	กรรมการ
17. นางทุเรียน ตาลเพชร	กรรมการ
18. นายเสียม หงษ์โต	กรรมการ
19. นายอนุโลม แก้วปาน	กรรมการ
20. นายปรารมภ์ บัวลาลี	กรรมการ
21. นายอิสรอน ชำสุรีย์	กรรมการ
22. นายบุญมี แจ่มกระจ่าง	กรรมการ
23. นายจรัญ ชันติจิตร	กรรมการ
24. นายประยงค์ ศรีจันทร์	กรรมการ
25. นายขวัญเมือง ภมรพล	กรรมการ